

Gasten uit het hoge noorden

J. Albers

Met een forsche ruk zwaait de boer van Hoeve 'Jacoba' zijn volle melkbussen op de 'melkauto'. Behalve het geritsel en gewirrel van neervallende bladeren is dit het eenige geluid, dat wij op deze stille Septembermorgen hooren. De zomer is voorbij: wij weten het maar al te goed! De enkele mooie zomersche dagen ontlokten ons nog wel zomersche ideeën, doch het vallen der bladeren en het veranderen van het polderlandschap ontnuchtert ons deze morgen terstond. Dit zijn nog niet de enige bewijzen. Een groote vlucht Kieviten trekt, over, zwenkt om en verspreidt zich. Hals over kop dwarrelvliegen ze ieder een kant heen, geweldig wat een vliegprestaties! Het zal nog wel even duren eer de mensch met zijn techniek deze halsbrekende toeren ook maar gedeeltelijk kan evenaren.

Wij zijn op weg naar de bij natuurliefhebbers bekende pleisterplaats voor trekvogels 'De Rothoek'. Behalve de Kieviten en een enkele Blauwe Reiger op één poot – wat steekt zoo'n reiger nu armoedig in z'n veren; alle pracht en glans is verdwenen! – zijn er niet veel vogels op het land. De heerlijke druktemakers: Tureluurs, Grutto's en Scholeksters missen we. Mooi weer of slecht weer, de vogeltrek gaat door. Geen landkaart, geen kalender, geen technische vernuftigheid! Onweerstaanbaar, onbedwingbaar, ongelooflijk die vogeltrek!

Honderden eenden zijn vannacht in 'De Rothoek' neergestreken. Schijnbaar rustig dobberen ze hier op de plas. Maar waakzaam, o zoo waakzaam! En hoe kan het anders, gevaar loert rondom, de jacht is open! Nauwelijks hebben wij dan ook onze hoofden boven de dijk gestoken, of er ontstaat groote opschudding onder het eendenvolkje en ze verspreiden zich en zoeken een veiliger plaats op de plas. De plas, die in de loop der jaren steeds kleiner is geworden tengevolge van het opnieuw opsputten van bagger. Nog enkele jaren en 'De Rothoek' behoort tot het verleden! Maar nu kunnen wij er nog genieten. Waar eens water was, ligt nu een gedeeltelijk begroeid baggerterrein. Dicht bij het water kunnen wij nog niet lopen, daar is de bagger nog te slap.

Al slenterend dwalen we over de 'slikplaat'. Op sommige plaatsen schuiven we onze voeten door de weke bagger heen. Ginds op de slikplaat zit een Kapmeeuw, bewegingloos, en een beetje in elkaar gedoken. Wij voelen het: die scheelt iets! Bij onze nadering komt er beweging in en trippelt hij weg. Aan z'n rommelig veerenpakje bemerken wij, dat hij waarschijnlijk aangeschoten is. Hij ziet echter nog kans een paar honderd meter laag over de grond weg te vliegen en dus voorloopig uit onze buurt te blijven. Wij krijgen weer een beetje vaste grond onder onze voeten en nu krijg je het idee of je van het eene eilandje op het andere overstapt. De grond is namelijk door het indroogen gebarsten en er hebben zich nu diepe gleuven gevormd. Je moet oppassen niet met je voet in zoo'n gleuf te stappen, want daar zak je gemakkelijk in weg. Hoe steviger de bodem, hoe dichter de begroeiing en al spoedig staan wij te midden van de prachtig paars bloeiende Zeeasters of Zulten. Witte en Gele Kwikstaarten balanceren bij tientallen op de buigende toppen en pikken druk in de bloemzaadjes. Rrrt schieten ze weg. Het lange, smalle staartje omhoog, omlaag of uitgespreid, net naar gelang noodig is om bliksemsnel tusschen het groene asterwoud te verdwijnen. Wij trekken verder door riet en zulten heen. Aan de dijk staat een Torenvalk doodstil in de lucht. Wij zien het driftig wiekelen van z'n vleugels. Plof, daar zakt hij iets lager en onverwachts duikt hij naar beneden, wat er verder gebeurt, blijft voor ons verborgen.

Ongemerkt zijn wij weer op de slikplaat teruggekeerd. Opeens hooren wij de klaagroep van de plevieren en in gedachte zien we de gekraagde 'speelgoedvogeltjes' al over de slikeilandjes rennen. Wij kunnen ze echter nergens ontdekken. Al speurend door onze kijkers over de vlakke wordt onze aandacht weer afgeleid door de roep van de Zwarte Ruiter. 'tuwiet, tuwiet', gaat het een paar keer, bijna direct daarop gevolgd door het melodieuze 'tjud, tjud' van de Groenpootruiter. Wij kijken alle kanten uit teneinde ze te zien, maar hun roep klinkt steeds verder weg en een spijtig gevoel bekruipt ons! Och, de Zwarte Ruiter ontmoeten wij nog wel eens een enkele keer meer, maar de Groenpootruiter broedvogel van het hoge noorden en Azië – kruist ons pad niet al te dikwijls. Nog met onze gedachten bij de ruiters, wordt onze aandacht alweer gevraagd door een druk rennend vogeltje, dat ongeveer een twintig meter van ons af is. Zoo zie je het loopen en zoo is het weg. Het leek eerst of het in de weke modder wegzakte, maar al spoedig bleek, dat het beestje in de spleten tusschen de verschillende baggereilandjes verdween om daar naar voedsel te zoeken. Wat was dat nu? Al bukkend kruipen wij snel dichterbij en verschuilen ons achter een paar hoge Zeeasters. Kijk, daar loopen er nog een paar en daar nog meer. Strandloopers zijn het, dat zien wij wel. Maar welke? Bruin zijn ze allemaal en 'trie' roepen ze ook allemaal. Maar ze zijn verschillend van grootte en o, wij ontdekten nog veel meer bijzonderheden: wenkbrauwstreden, witte staartvlekken en vleugelstreden. Allemaal van die vage kenteekenen voor de niet-ingewijde.

Over twee exemplaren zijn wij het al spoedig eens: 'De Kleine Strandlooper'. 'Calidris minuta' zegt het boek met een 'geleerd' woord. Eén broedvogeltje van Noord-Scandinavië, Noord-Rusland tot in Siberië. 'Een pittig reissie achter de rug' merkt één van ons op. Het vogeltje is niet grooter dan een muis. Alles hebben wij nu vergeten. Ons interesseeren thans alleen de trekvogels. Daar ontdekken wij na lang kijken warempel de Krombekstrandlooper tē midden van enkele Bonte Strandloopers. De Krombekstrandlooper, ook al een broedvogel uit het hoge noorden van Azië. De roodbruine tint van zijn zomerpakje is nog hier en daar te zien. overigens zien wij prachtige, donkerbruine veertjes met een markant wit randje. Het gebogen snaveltje is duidelijk te zien. Wat een ontdekking zoo'n vogeltje uit verre streken hier vlak onder de rook van Amsterdam. Wij staan nu recht overeind. De vogels kunnen ons zeker zien, maar niettemin zoeken ze onverstoort naar voedsel. Stap voor stap komen wij naderbij; zoo nu en dan kijkt er eens één vragend nieuwsgierig naar ons op. De kijker gebruiken wij al niet meer! Wat zijn die beestjes verrouwelijk. Ze loopen steeds voor ons uit, soms op drie of vier meter afstand en wij dwalen maar achter ze aan, alles vergetend! Alleen met de vogels! Wat een rust, wat een geluk, wat een vrede. Wij hebben nu ieder 'ons vogeltje' en zoo zijn wij na eenige tijd verspreid over de vlakke. Ieder heeft zijn eigen gedachte. Konden wij ook maar zoo trekken als die vogels! Scandinavië, Rusland, Siberië, Azië, het zijn voor velen van ons slechts namen. Wij gaan op weg naar huis, tevreden over deze mooie morgen en blij onze gedachten tenminste enkele uren te hebben saamgetrokken op iets schoons, iets werkelijks, iets goeds!